

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošilj prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvo prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 191.

V Ljubljani, v četrtek 22. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Volivno gibanje.

Liberalna nedoslednost.

Z velikanskim navdušenjem proglašajo krščanski volivci postojinsko-logaškega volivnega okraja kandidato dr. Jan. Evang. Kreka za deželnozbornske volitve, ki se vrše dne 12. septembra. Za tako kandidato bodo šli vsi dobro misleči in zavedni No-tranjci v boj. So celo mnogi naši nasprot-niki, ki pravijo, da si ne morejo želeli bolj-šega poslanca. V živo pa je zadeta s to kan-didaturo „Narodova“ klika, ki je računala na mogočo nesložnost mej krščanskimi vol-ivci. Vsaka nesloga pa je sedaj izključena in lahko se smejemo „Narodu“, ki včeraj dr. Kreka psuje s „popom“. Isti „Narod“ pa je minulo leto, ko je v peti skupini gospod dr. Krek izjavil, da v državni zbor ne kan-diduje, drugače govoril o dr. Kreku. „Na-rodu“ je bil takrat dr. Krek nakrat „mož poštenjak, nesebičen in požrtvovalen in resnično prepričan o tistih idejah, ki jih zastopa“. In liberalne „Novice“ so hvalile dr. Kreka, da je poštenjak brez madeža, popolnoma nesebičen človek, ki žrtvuje vse, kar ima in samega sebe za svoje prepriča-nje, da je brez dvoma resničen prijatelj ljud-stva itd.

Tako so takrat dr. Kreka priznavali ljudje, ki so ga proj leta in leta blatili. Kaj hočete sedaj, liberalni rovarji? Ali se je dr. Krek morda kaj izpremenil? Dr. Krek je ostal vedno isti, izpreminja se le od dne do dne, kakor ravno kaže, liberalna hi-na v ščina, ne izpreminja pa se naše ljud-stvo, ki se na liberalne nedosledneže ne bo pri bodočih volitvah oziralo, ampak bode šlo navdušeno v boj za načela, katera ne-ustrašeno zastopa dr. Krek.

Pozor somišljeniki v Beli Krajini!

Učitelj Šetina iz Črnomlja razvija v kmetskih občinah tiho pa intenzivno agitacijo. Pazite torej na nje-govo rovanje, da ne bode po-zneje presenečenja! Sploh velja

ob volitvenem času načelo: Neprene-homa biti na straži, sicer se v najsigurnejih občinah lahko pripeti nepričakovano iznena-denje.

Shod v Sevnici.

(Dopis.)

Zadnje nedeljo je zborovalo na lepem, za cesarjev rojstni dan posebno bogato ozaljšanem vrtu g. gostilničarja Simončiča v Sevnici ob Savi katol. pol. društvo „Sava“. Vpored se je vršil, kakor je bil po časnikih priobčen. Ko nas je pozdravil predsednik društva vlč. g. drž. in dež. poslanec Jožef Žičkar, dal je besedo prvemu govorniku, ki je razložil in pojasnil pravila društva „Sava“; da ne brez uspeha, kaže dejstvo, da je ob sklepu pristopilo nad 30 samih zavednih novih udov. Nato nastopi povab-ljeni govornik g. Gostinčar. V temeljitem in gladkem govoru je razvijal socialno vpra-sanje, v kolikor zadeva delavca, obrtnika in kmeta. Ker ni bilo nobenega soc.-dem. blizu — naši tovarniški delavci so že preboleli to bolezen — govoril je obširneje o kmečkem vprašanju in dokazal, da edino v zadrugah je iskati kmetu rešitve. Kmet pomagaj si sam in Bog ti pomore. Socialno vprašanje je rešil že naš Zveličar, torej nazaj h Kri-stusu, kapitalisti in trpini, nazaj vsi k prak-tičnemu krščanstvu! Navduševalnim besedam je sledilo burno odobravanje.

Največjo pozornost je pa vzbudila tretja točka vsporeda: govor o nemškem šolstvu na Spod. Štajerskem. Ker se v našem trgu tudi nahaja dvorazredna ponemčevalnica slovenskih otrok — pravih nemških je le 7, reci in beri: sedem — ki pa zadnja leta hira na počasni jetiki, je bil ta govor prav umeston. Govornik je na mnogih zgledih, zlasti iz lastne skušnje pokazal, kak nestvor je nemška šola na slovenskih tleh. Nem-škutarska šola odtuja slovensko deco veri, lastnim starišem, narodu in domovini. »Šola pa, če prava ni, bolje — da je nia, je rekel naš prvi pedagog škof Slomšek. Šulferajn-

ska šola pa ni prava — torej, stariši, ne prodajajte več otrok za dvomljive ugodnosti šoli janičarjev. Glasni dobroklici, zlasti med kmečkimi poslušalci, so pričali, da bo sev-niška nemška mučilnica v prihodnji šolski dobi storila spet velik korak — nazaj.

Končno je g. poslanec poročal o svojem delovanju v dež. in drž. zboru. Ker je danes prvič meč svojimi sevniškimi volivci, sicer je pa priredil že 35 shočov, kar je poslanec, je natančno in podrobno razpravljal o vsem, kar se je godilo v naših parlamentih od l. 1897. Pojasnil je na vse strani politiko svojo in tovarišev v Gradcu in na Dunaju. Paz-ljivo je sledilo občinstvo njegovim izvajanjem, odobrilo obstinenco v dež. zboru, in ko je g. poslanec pozval, naj se mu izročijo prošnje ali nasveti, so to mnogi volivci z zaupanjem storili. Stavile so se na to razne resolucije, slične onim na drugih shodih štajerskih poslancev, in bile soglasno vspre-jete. Z velikim navdušenjem so bile odo-bravane one, ki se tičejo tukajšnje šulferajnske šole. Izrekla se je nepotreba te šole, gg. učiteljem slov. šole, osobito njenemu voditelju, v nemških listih zadnji čas podlo napadanemu g. J. Mešičku, pa spoštovanje in popolno priznanje.

Končno se je vzdignil odlični kmeto-valec g. J. Zalokar in izrekel marljivemu poslancu prisrčno zahvalo in neomejeno za-upanje. G. predsednik je na to z navduše-nimi živio-klici cesarju in papežu zaključil shod.

Mažarski imperijalizem.

II.

Mažari oponašajo Hrvatom, da sanjajo, če mislijo, da se jim zares kedaj uresničijo njihove osnove glede zjedinjene Hrvaške. In vendar je zjedinjene istega po raznih pokrajinah razdeljenega naroda gotovo verjet-neje, nego so osnove mažarskega imperija-lizma. Mažarskega imperijalizma? Kdo se pri tem ne spomni basni o žabi, ki je ho-tela, da jo podkujejo, ko je videla, kako ku-jejo konja. O imperijalizmu morejo pač go-

voriti Angleži, Nemci, Rusi in Amerikani, ki imajo ogromne zemlje in mnogobrojno prebivalstvo, ne pa Mažari, ki so že po polo-žaju svojem in tudi po neznatnem številu prebivalstva vezani na sosede svoje, od ka-terih so jim brez dvoma najvažnejši ravno Hrvati, ki žive že toliko vekov združeni pod istimi vladarji. In ravno proti njim hočejo uporabiti svoj imperijalizem ali gospodstvo jačega, pa da se razširi mažarska vlast čez vse hrvaške zemlje tje doli daleč na Balkan. Mažari si predstavljajo vse to kot lahko stvar; oni mislijo, da bodo trgali slovansko posest tako lahko povsodi, kakor so to na-redili z Reko, kjer so prišli do Jadranskega morja, katero si zdaj seveda tudi že prisva-jajo. Pri tem napredovanju na iztok se oni sklicujejo na svoj nekdanji navidezni impe-rijalizem pod Arpadovci in Anžuvinci. Pod temi vladarji je bila zedinjena tudi Dalma-cija, neki deli današnje Bosne in Srbije. Toda nepristranska zgodovina nam dokazuje, da je bila Hrvatska z Dalmacijo tudi takrat za-se samostalna kraljevina in da so tedanji ogerski vladarji le kot hrvaški kralji širili svojo vlast vse do Jadranskega morja. O ka-kem mažarskem imperijalizmu v današnjem smislu se ne more niti misliti. Toda Mažari kvarijo tudi v tem pogledu zgodovino, samo da je njim v korist.

Vrhu tega pa so grozni nevedneži v poznavanju nas južnih Slovanov. A tudi to nevednost hočejo izrabiti v svojo korist. Po svojih časopisih pišejo, kako se je Stross-mayer uprl Kallayu, ko je le ta proglasil bosanski jezik kot posebni jezik s posebno književnostjo in da imajo Dalmatinci svoj dalmatinski jezik. Strossmayerju oponašajo, da je to storil le radi hrvaške propagande, ker bi rad, da se čuje povsodi le hrvaški jezik.

A vsak Hrvat ve, da se govori hrvaški v Bosni, Dalmaciji in Istri ravno tako, kakor v banovini, a isti jezik vlada tudi v Srbiji, Črnej Gori, samo da ga tam zovejo srbski in pišejo s cirilico. Sicer pa zna vsak izobra-žen Hrvat in Srb oba alfabeta ter to ni no-

LISTEK.

Smrt našega zdravnika.

(Spisal Oskar Zahar.)

Šel sem mimo njegovega vrta z obve-zanim vratom. Zaradi obvez sem držal glavo nekoliko nagnjeno. Lice mi je bilo blede; izginita je z njega še ona trohica rdečice, ki jo imam sicer.

Ležal je na vrtu pod jesenko brezdelno, kakor po navadi. Ko je čul moje stopinje, se je vzpel in ugledavši moj obvezani vrat in obledelo lice, je koračil bliže vrtno ograje.

»Kaj ti je?«

»Vrat me boli.«

»A kaj vruga si si napravil?«

»Naš potok z množico svojih studen-čkov, izvirajočih deloma na njegovem dnu, deloma izpod obrovov, je kriv moje bolezn. Saj znate, da bi lahko zmrznil v njem o največji vročini. Predvčerajšnjim sem se kopal; mudil sem se malo predolgo v vodi, mogoče sem stopil vanjo tudi nekoliko vroč, in zdaj me boli vrat. Gutam težko; grlo okoli jezička mi je nekoliko belo. Sploh mi je vsa glava težka, in po ušesih mi šumi.«

On ima rjave, neprestano se smehlja-joče oči. Odprl jih je široko, da ni niti trenil

s trepalnicami, okoli ustense mu je nabral dobrovoljen, očetovsko skrben izraz, zama-hnil je z desnico, iztegnil na nji kazalec in nizko jo držel, kakor kdo, ki noče, da bi čul njegovo razlaganje ves svet, mi je go-voril:

»Čuj! Zoper to ni nič boljšega, kakor da si daš skuhati »ajbiša« in piješ njegovo vodo. Ta goni kri navzgor v glavo. A da ne boš imel glavobola, jej rumeni sladkor; ta vleče kri doli. V nekoliko urah bodeš zdrav, ako storiš to. Če nimaš sam »ajbiša«, pridi k meni, da ti ga dam jaz. Prideš?«

»Pridem.«

Moža nisem hotel žaliti, zato sem mu obljubil, kar je želel, dasi nisem mogel raz-zumeti na noben način, zakaj bi ozdravel, ako bi pil »ajbišev« vodo, ki naganja krv v glavo, in bi trošil rumeni sladkor, ki jo jemlje doli. Gotovo bi se mu zasmel na ves glas, da nisem bral na njegovem obrazu velike skrbi za svoje zdravje. Da bi se ognil vsem nadaljnjim njegovim zdravstvenim raz-pravam, sem odšel naglo s trdnim sklepom, da se ne prikažem pred njegovo hišo, dok-ler ne ozdravim čisto. Zadrževal sem se doma, čuval se, da nisem prišel na preprih, dajal si na vrat mrzlih ovitkov ter bil v ne-katerih dneh dober brez »ajbišev« vode in rumenega sladkorja.

On je bil naš vaški zdravnik. Pomagal

je vsakemu rad, celo nepoklican, in se je hudoval, če se ni ravnal kdo po njegovih besedah. Z devetnajstletno prakso si je pridobil toliko zaupanje pri ljudeh, da so se zatekali v bolezn k njemu vsi razen bolj prosvitljenih, obenem tudi bogatejših, ki so klicali na pomoč zdravnike iz mesta. Lahko bi si bil nabil nad vrata svoje hiše desko z napisom: »Mihael Plavec, krajni zdravnik. Uraduje ves dan brez izjeme.«

Ljudje bi se mogoče nasmehnil, a ču-dili se ne bi. Vzrasel in vzgojil se je med nami, in stavim glavo, da se ni sanjalo v mladosti niti njemu, niti njegovemu očetu, da bode opravljal v naši vasi še kedaj tako važen posel, kakor je zdravnikov. Misli je najbolj gotovo, kako se bode potil pod vro-čimi žarki poletnega solca, obdelujoč polje, in kako bodo zarezavale v njegovo čelo in lice moreče skrbi za vsakdanji kruh glo-boke, bolesterne brazde, a da bi ležal kedaj v jesenkini senci in si belil glavo s tem, kako bi zdravil vsakojake bolezn, ki tlačijo njegove vaščane in jih ovirajo pri delu, mu ni prišlo ni na um.

Kot najstarejši sin je prevzel očetovo gospodarstvo, si izbral na vasi družico in se mučil na istem posestvu in v isti hiši, kakor njegov oče, ded, praded . . . kakor se bode i njegov sin. Drug drugemu se umikajo, prazne prostor, da ga zasede naslednik, iz-

ginjajo s površja, padajo v grob, za njimi vstajajo drugi, a posestvo ostane neizpreme-njeno samo s to izjemo, da proda ta eno, dve njivi na tem koncu, da jih kupi drugi čez nekaj let na drugem, da napravi ta tam pašnik, kjer je imel njivo prejšnji, ali izpre-meni travnik v njivo. Ne izpremeni se hiša, le na mesto pišivih, razglodanih tramov pridejo novi, ali se napravi kaka nova, po-trebna shramba, katero smatra naslednik za nepotrebno in jo podere. V zakonskem svo-jem življenju je dobil tri sine, tri krepke, širokopleče mladeniče z močnimi, debelimi, kmetom lastnimi kostmi, mišičastimi rokami, nekoliko ploščatimi obrazi in malo naprej sklonjeno postavo.

Imeli so vsak svojo muho kakor oče. Vsakemu je bilo znano, da je Plavec Miha trdoglav, da mora doseči, kar si vbije v glavo. Vsakdo je vedel, da je podri skedenj, ki je ugajal vsem njegovim prednikom, zato, ker je po njegovih mislih odhajal prah pre-počasi ob mlatvi skozi ozke, nizke, s po-koncu stoječimi palicami preprežene linice. Postavil je na mestu starega skednja štiri mogočne hlode, naredil na njih streho in strop, in pod to streho je sestavil skedenj, ki pa ni nikakor imel svoje strehe in se ni dotikal stropa, da je bilo dovolj prostora, da se je razpršil hitro prah.

(Dalje prih.)

vena zapreka za medsebojno razumevanje. A kar dela zdaj v Bosni Kallay, to so delali tudi še pred nedavnim na Hrvaškem in po slovenskih pokrajinah, a to je staro poznato geslo: divide et impera. Toda to sredstvo pri probujenih narodih ne pomaga nič več; a tudi pri Hrvatih ne bodo ž njim nič več vspeli.

Pred nedavnim smo dokazali, kako se je hrvaška ideja razširila in učvrstila po vseh onih deželah, po katerih misli mažarski imperijalizem zasaditi svoje korenine. Prišel je prekasno, korenine njegove se ne morejo nič več prijeti. Poskušal bo sicer svojo srečo še nekaj časa, ker mu je zdaj politična konstelacija povoljna, toda dalje od poskusa ne pride, kajti o pravem mažarskem imperijalizmu sploh ne more biti tudi govora, dokler obstoji dualizem, a ta bo gotovo še nekaj časa potrajal; a dokler traja dualizem, vendar le ne vodijo sami Mažari zunanje politike cele države, če tudi se mora sicer priznati, da imajo zdaj velik vpliv nanjo. Hrvaška misel pa se pri tem tako krepi in širi, da je mažarski imperijalizem ne bo mogel zatreči, marveč bo ona stopila na njegovo mesto, saj to zahteva korist cele države, in zato bodo morali Mažari slednjič žrtvovati tudi to svojo najmilejšo osnovo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. avgusta.

Spravna pogajanja mej tirolskimi kršč. socijalci in konservativci.

Mej brzojavkami smo včeraj sporočili, da so se za sedaj razbila pogajanja mej krščanskimi socijalci in konservativci na Tirolskem. O dotičnem shodu konservativnega spravnega odseka, ki se je vršil minulo nedeljo, poročajo »N. Tir. Stimmen« sledeče: Dne 19. t. m. se je sošel v Briksenu spravniki odsek, ki ga je izvolil konservativni deželnozborni klub in ki je imel namen po želji knezoškofovi doseči mej obema strankama potrebno edinost in končati pogubni bratski razpor. Žal se ni posrežilo doseči tega miru, ker so kršč. socijalci izjavili, da sedaj ni mogoče pričeti z snovanjem enotne stranke na Tirolskem, in ker so tudi odločno odklonili zahtevo, naj bi se izvedle prihodnje deželnozbornske volitve na podlagi statusa quo, marveč zahtevali, da jim konservativci prepuste pet novih mandatov, večinoma v severnem delu Tirolske, čemur pa konservativci niso mogli pritrčiti. Pogajanja se sicer še nadaljujejo, da se doseže vsaj nekoliko milejša oblika prihodnjega volivnega boja. — K temu pripominja Dunajska »Reichspost«: Žal se je že naprej vedelo, da bo izid tega shoda tak, ker so konservativci odklonili gotovo pravično zahtevo kršč. socijalcev, naj se mandati razdele po razmerju glasov pri zadnji državnozborni volitvi za V. skupino.

Premembe v namestništvih.

Vedno pogosteje so v raznih listih poročila, da v kratkem odstopi gorenje avstrijski namestnik baron Puthon, ki gre v stalni pokoj. Izpčetka se je trdilo, da je njegovim naslednikom določen dež. predsednik v Šleziji grof Thun-Hohenstein. To vest sedaj dementuje »Fr. Schles. Presse«, ki pravi, da grof Thun še nikakor ne misli ostaviti sedanjega opavskega mesta. Sedaj kandiduje časopisje za to mesto podpredsednika pri linskem namestništvu, barona Heina in pa grofa Bylandt Rheidta. »Linz. Volksblatt« pravi, da se ta dva moža na merodajnem mestu prav resno upoštevata.

Češki deželni zbor.

V češkem dež. zboru sklenjeni zakon, s katerim se uvajajo tudi v kmečkih občinah direktne volitve analogno na Kranjskem, je včeraj dobil cesarjevo potrjenje in stopi seveda takoj letos v veljavo. S tem je izpodbita trditev dr. Stranskega, češ da žele mnogi češki politiki samo radi tega takojšnji razpust dež. zbora in razpis volitev, da bi se iste v kmečkih občinah vršile še po sedanjem načinu, namreč posredovanjem volivnih mož. Takojšnjemu razpustu češkega dež. zbora torej niso na potu več nobene ovire. In res se vedno bolj kaže, da vlada ne nasprotuje želji mnogih čeških voditeljev. Češki namestnik grof Coudenhove je potoval te dni na Dunaj, da se konečno dogovori o tem vprašanju. Praški »Cas« že ve

poročati, da sledi razpust in razpis novih volitev v najkrajšem času. Gotovi krogi so seveda še vedno mnenja, da se ta vest ne uresniči, in to bržkone samo radi tega, ker še niso dovolj pripravljeni.

O razmerju mej našo državo do Italije

pišejo »Corr. Hung.« z Dunaja mej drugim to-le: Avdijenci zunanjega ministra grofa Goluhovskega pri cesarju v lšlu pripisujejo tu veliko politično važnost. Naglašalo se je že pred nekaj dnevi, da daje našemu zunanjemu uradu posebno mnogo opravka balkansko vprašanje ter stališče Italije napram temu vprašanju. V resnici se pripravljajo in so se deloma že izvršile na Balkanu stvari, ki kažejo, da je blizu čas, ki ga je grof Goluhovski pri svojem letošnjem ekspoziciji v delegacijah označil z besedami, da bo prišla monarhija nekega lepega dne v položaj, ki ga več ne bo mogla mirno gledati. Najslabeje pri vsem tem pa je to, da bi mogla Avstro-Ogerska v slučaju konflikta na Balkanu računati samo na Nemčijo kot zaveznika, ker Italija s skrajno nezaupnostjo opazuje balkansko politiko naše monarhije in jo smatra že skoro za sovražnico. Italijanski vladni listi ne nehajo v tem vprašanju agitirati proti Avstro-Ogerski in po razmerju, ki je imajo ti listi do italijanskega zunanjega ministra Prinettija, je skoro gotovo, da govori po njih italijanski zunanji urad. Stvar gre že tako daleč, da so celo nekateri italijanski listi že jeli svariti pred tako nevarno igro.

Admiral Seymour o položaju v Kini.

Na vojni ladiji »Centurion« je predvečernim došel v Portsmouth, kjer ga je, bržkone kot znanega »zmagovavca« na kitajskih tleh, na tisoče zbrana množica navdušeno pozdravila. Takoj pri prvem koraku na suhih tleh pa je mož začutil potrebo po govoru o kitajskih razmerah. Mož sodi o sedanjem položaju v Kini zelo pesimistiški, (vendar-le). Rekel je, da nikakor ne veruje, da bi se v Kini res vselej trajen mir in da je torej neobhodno potrebno, da ostanejo ondi še močne mejnarodne čete. Posebno iz Shanghaja nikakor ne kaže odzvati vojnih čet, ker tam upor niti z daleka še ni udušen. Po Seymourovi izjavi v so razmere v Kini še neugodnejše nego pred dvema letoma. Mož tudi zelo dvomi, da bi se kitajski dvor jeseni res povrnil iz Singanfu v Pekin ali kam drugam, ker ve, da je na sedanjem mestu najbolj varen. — Reči se sme, da je s tem Seymour podal še najbolj resnično sliko o sedanjih razmerah v Kini.

Cerkveni letopis.

Zlato sv. mašo

je v Meranu na Tirolskem, kakor se nam piše, služil znani prelat msgr. Dominik Filip, ustanovitelj in častni načelnik podpornega društva za vzbolele duhovnike. Imenovanec je leta 1876 skoz zimo bival v Meranu z neko družino iz hiše cesarjeve ter je začel misliti: Ne bi li se dalo oživotvoriti društvo, ki bi vzbolelim duhovnikom omogočilo bivanje v zimskem zdravilišču Meran? Misel razodel je nekaterim znancem. Vsled tega je po Avstriji razposlal primerno vabilo za pristop. In že prvo leto je društvo štelo 1600 društvenikov in okoli deset podpornikov iz rodovine svetlega cesarja. Društvo obstoji sedaj že petindvajset let. Isto ima tri hiše - zdravilnice: najstarejša je v Meranu, drugo so leta 1883 sklenili postaviti v Gorici.

Istega leta je »neimenovan dobrotnik« obljubil dvajset tisoč goldinarjev pod pogojem, ako si društvo omisli še hišo kje ob Adriji. Na podlagi tega darila je društvo postavilo zdravilnico v Iki. Sreča je društvu pred nedavnim časom ponujala še četrto zdravilnico v Janskih kopeljih na Češkem. Za tamošnjo hišo je škof Litomeriški obljubil dati stavbišče in lesa, kolikor bi ga bilo potrebno.

Pa ta sreča za zdaj miruje. Imenovanec je v svoji rojstveni občini Jamne na Češkem postavil novo cerkev in novo župnišče. Želel je, da bi njegovi rojaki imeli lastno župnijo. Ali vlada iz verskega zaloga ni privolila prispevka za župnika. Pa msgr. Filip ni miroval. Oskrbel je toliko glavnice, da ohrestiti plačujejo župnika. Dobrotnik sam nima drugo, kakor poleg male penzije le dobro srce. Pisal je in zopet pisal na razne

naslove, in tako nabral prvotno podporo za skrajno omenjeno društvo, potem potreben denar za cerkev in za župnišče in za župnika.

Msgr. Filip je Protonotarius apostolicus, c. in kr. pridvorni kapelan, vitez reda Franc-Josipovega, častni svetovalec konzistorijalni v Gorici, konzistorijalni svetovalec in asesor v Kraljevem Gradcu, dosluženi ravnatelj semenišča v Kraljevem Gradcu, častni meščan mesta Smiřice, častni občan v Jamnah. Prvi načelnik društvu, ki ga je prelat Filip ustanovil, bil je grof Fr. Coronini, potem msgr. Filip, sedaj mil. škof msgr. dr. Mahnič. V pogledu na zasluge msgr. Filipove ga je svoječasno občini zbor imenoval za častnega predsednika. Ljudomili zlatomašnik, prelat Filip, živel do najskrajnejše meje življenja človeškega!

Izlet na Brezje

napravi dekliška Marijina družba iz Škofje Loke v nedeljo, na praznik Srca Marijinega.

Dopisi.

Škofja Loka, 20. avgusta. (Cesarska slavnost v Škořji Loki.) Ločani živimo že nekaj časa kar v samih »paradah«. Pred kratkim je bila Loka povodom 25letnice domače požarne brambe vsa po konci in v »flonci«, a zadnje nedelje slovesnost pa je prejšnjo še nadkriljevala. Praznovalo pa je vojaštvo s prebivalstvom slovesno rojstni dan presv. cesarja Frančiška Jožefa. Cela brigada vojaštva je došla v petek 16. t. m. do kosti premočena pri svojih vajah v Škofjo Loko in se nastanila deloma v mestu deloma v okolici.

V soboto na predvečer rojstnega dne Nj. Veličanstva se je mesto obleklo praznično, in vihrale so zastave raz zvonikov in poslopij. In ko je začela nočna tema razprostirati svoja krila, zaplamtelo je po mestu na tisoče luči in lučič. Posebno čarobno lice je dala mestu razsvetljava na gradu uršulinskega samostana, ki je odseval v svojih raznobarvenih lučicah in umetno sestavljenih podobah.

Vojaška godba, ki je bila trojna — pa je po mestu udarjala razne koračnice in nazadnje zabavala občinstvo na Štemarjih. Jutro 18. avgusta je naznanjal mogočni 24-kratni strel iz topov in obhod godbe po mestu. Ob 8. je bila napovedana vojaška sv. maša. Povabljeni so bila vsa oblastva iz mesta in vsi uradi. Ob tej uri se je zbralo na krasno izbranem prostoru pod Kamnitnikom — kjer je bil postavljen šotor z altarjem — vse vojaštvo nad 3000 mož, došli so uradi in privrelo je ljudstva okoli 2000. Celu iz visoke Gorenjske — iz Dovjega je prišlo ljudstvo gledat slovesnost. Nato je daroval g. mestni župnik ob asistenci sv. mašo, dal blagoslov z Najsvetejšim in z zahvalno pesnijo končal sv. opravilo. Marsikak gledalec nevojak si je lahko zapomnil, kako pazljivo je vojaštvo pri sv. maši, in je pred seboj gledal svaričen zgleđ, kako naj se sam obnaša pri službi božji.

Po sv. maši je vojaštvo defilovalo. Ob jedni uri popoldne je bil v prostorih ljudske šole banket, h kateremu je bila povabljena mestna duhovščina in vsi uradi. Zvečer je svirala godba na trgu, in končal se je dan s koncertom na Štemarjih.

Ljudstvo je bilo ob tej slovesnosti navdušeno in ginjeno. Vojaštvo — nižje in višje — se je pa jako laskavo izražalo o prijaznosti in gostoljubnosti Ločanov.

V ponedeljek zjutraj, ob pol petih se je začela brigada pomikati proti Žirovam.

»Klepnó omenim še, da se je isti dan slovesna sv. maša za urade vršila ob 10. uri v mestni župni cerkvi, in pa še to, da bom menda zopet kmalu poročal o drugi slavnosti, ki je že pred durmi, in ki se bo vršila povodom blagoslovljenja novega doma požarne brambe v Stari Loki.

Z dežele, 20. avgusta. Volivna doba se že bliža. To vedo tudi liberalne muhe, ki se poslužujejo starih možnarjev, katerih sedaj drugi ne smejo rabiti, kakor samo pristni liberalci in njih podrepne muhe. Te podrepne liberalne muhe, ki so pokupile vse streljivo in vse že obrabljene možnarje, že letajo po deželi in iščejo kmetov in drugih ljudi, da nad njimi kažejo svojo oliko in veliko prostost, da smejo tudi v prepo-

vedanem času streljati z možnarji. Te liberalne muhe, jaz jih imenujem »brenčeljne«, so liberalni eksekutorji in možnarji so njih z lažmi in psokami napolnjena »usta«. Poslušajte!

Nekaj kmetov, ki so peljali čredo h kupcu, si je hladilo v gostilni žejo pri vrčku pive in so se pogovarjali to in ono. Pri mizi sta sedela tudi dva »gospoda«, ki se pa za »kmete« nista nič menila. Kar prihrumi v gostilno mož v znani obleki, katerega se vsak ustraši, četudi ni kmet, ako nenadoma pokuka njegova kapa skozi vrata, ponujaje z roko »strašilni« listek. Meni sicer ni znano, jeli kedo zbežal iz sobe, a toliko vem, da pohod tega moža ni bil po volji niti hišnemu gospodarju niti našim kmetom. Kakor hitro je prišel v sobo, jel je zabavljati in preklinjati čez duhovnike in slaviti one, ki jih pred svetom sramote. Tudi našim poštenim kmetičem hoče pridigovati, češ da so neumni, ker dajejo biro in jih poslušajo, a skupil jo je. Kmetje so mu vrlo odgovarjali in konečno se eden oglasi: »Veste kaj, duhovni še niso nobenemu grunta pojedli, vaši liberalni gospodje pa morebiti več kot imate Vi las na svoji liberalni »laterni«. Ako mi pri davkarji zmanjka le en vinar, že moram leteti ponj; duhovniki so pa naši največji dobrotniki«.

»Le zagovarjaj jih, pobožna duša! Ti si angelček, glejte ga!« pravi eksekutor. »Naj bom ali ne, naj bom za kaj ali za nič, a boljši sem vseeno, kakor Vi, ki ne znate drugega nego lagati čez duhovne. Jaz vem, da se to ne sme, in jaz kot pošten kmet se bom vsakemu ustavil, in naj si bo liberalna podrepna muha, ki ne zna drugega, kakor »fige« pobirati za svojimi enakovrednimi gospodi. »Kaj ni res, tovariši?« »Da!« zagrmí.

»In ker ste poprej omenili volitve, Vam na vsa usta povem, da če se še tako napejate in zabavljate čez duhovnike in stranko, bodite prepričani, da mi nismo šleve, ki bi zatajili svojo vero in svoj narod, dragi svetinji naših očetov. Mogoče, da imate na razpolago denar in drugo sredstvo, vendar se Vas ne ustrašimo. Naše orožje je križ in vsak poštenjak se bo bojeval zanj do zadnjega«. — »Dobro, bravo, imenitno si mu povedal«, rekali so kmetje. — »Sicer pa boljše, da gremo, saj vidite, kako smo jih dali. Ko bi tvoji višji gospodje vedeli, kako slabo opravljaš svojo eksekutorsko službo, bi te vzeli takole čez kolena, veš«. In odšli so vrli kmetje, kmetje s plemenitim srci. Ostali gospodje so se gledali s kislimi obrazi.

Z Goriškega, 20. avg. (Mlekarska zadruga v Bovecu.) Vše pred dobrimi tremi tedni je objavila »Soča« neki dopis iz Boveca, v katerem napada bovško mlekarstvo zadrugo, ki si je stekla vže veliko priznanj. Dopisnik se laže v omenjenem dopisu, da je mlekarica ustavila svoje delovanje, da gre vse rakovo pot, da je do 50 kvintalov sira še v zalogi, ki je pa pokvarjen itd. Za »Sočo« je pricapljal neizogibni »Slov. N.«, ki je omenjeni dopis ponatisnil, ter »Rodoljub«, kateri prinaša vrh tega še drugo vest, da je bilo več kvintalov tega sira že zaplenjenega. Da si upa kdo tako nesramno lagati, bi človek ne pričakoval, in to še v zadevi, ki je tako važna! Brezobrazni dopisnik, ali ste pa dobro premislili, predno ste vzeli v roke svoje umazano pero? Ali ste mislili na to, da napravite lahko ubogemu ljudstvu s takim, do cela satanskim obrekovanjem neizmerno škodo?!

Sicer pa bodimo prepričani, da se razkadijo čim preje te ostudne laži, kar nagromadene v kratkem dopisišču, kakor jutranja megla v nič ter ostane od tega le — sramota dopisniku, ozir. liberalnim naprednjakom v Bovecu.

Bovčani, zlasti vi, ki niste še dosti spoznali svojih »prijateljcev«, zapomnite si dobro ta slučaj, ne zabite te vnebovpjijoče hudobije liberalno-napredne klike, kateri je vsako, in še tako podlo sredstvo dobro došlo, da doseže svoj namen.

Liberalno-napredna stranka pa dobro pomni, da Bog ne plačuje vsako soboto!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. avgusta.

Iz lavantinske škofije. Č. gospod Jakob Hribernik, knezoškofijski duhovni svetnik in župnik v Braslovčah, je imenovan dekanom istotam. Gospod Alojzij Haubeneich, računski revident pri knezoškofijskem knjigovodstvu, je postal ekspeditor istotam, na njegovo mesto pa pride č. gospod Mat. Strakl, dosedaj korni vikarij pri mariborski stolni cerkvi. — Spiritualom v knezoškofijskem semenišču v Mariboru je imenovan č. g. Rudolf Janežič, dosedaj drugi kaplan v Celju. — Provizorjem pri Sv. Joštu na Kozjaku je imenovan č. gosp. Janez Munda, doslej kaplan v Št. Ilju. — Drugim mestnim kaplanom v Celju je imenovan č. g. Ivan Gorišek, doslej provizor v Braslovčah. — Prestavljen je č. gosp. kaplan Gothard Ferme iz Gornjega grada v Braslovče. — Na novo so nastavljeni kot kaplani č. gg. absolvirani bogoslovci: Martin Lenart v Št. Ilju, Anton Pučnik v Gornjem gradu, Ivan Zajc v Št. Rupertu nad Laškimi in Ivan Bosina v Rogatcu.

Prezentiran je za župnijo Št. Janž č. g. župnik I. Nemanjč iz Št. Lamberta pri Litiji.

„Narodova“ domišljija. „Narod“ je v št. 189. spravil v zvezo duhovne vaje za lavant. škofijo s polit. shodom, ki se vrši istočasno v Mariboru. Duhovne vaje so pa bile napovedane za čas od 19. do 23. t. m. v škofijskem uradnem listu že 1. maja, ko se o shodu še ni vedelo, ali se bo sploh vršil in kedar. Sklicanje shoda je bilo po verjeno dr. Rozini, ki za duhovniške vaje ni do zadnjega nič vedel. Ravno duhovnikom, ki so sploh dobili povabila na shod, je ta čas jako neprilichen, a se ni dalo več predrugačiti, ker so vabila bila že razposlana. Bodi torej „Narod“ brez strahu in skrbi!

Odlikovanje. Profesorju na drž. realci v Gorici g. Franu Plohu je povodom njegovega umirovljenja podeljen naslov šol. svetnika.

Glavni volivni kraji za kmečke občine. Deželna vlada je določila za volitev dne 12. sept. sledeče glavne volivne kraje: I. Za vol. okraj Ljubljana-Vrhnika: Spodnja Šiška; II. za Kamnik-Brdo: Domžale; III. za Kranj-Tržič Škofjaloča: Primskovo; IV. Radovljica-Kranj. gora: Lesce; V. za Postojna-Logatec-Senožeče-Lož-Ilir. Bistrica - Cirknica: Postojna; VI. za Vipava-Idrija: Vipava; VIII. za Novomesto - Kostanjevica Krško: Šmihel Stopiče; VIII. za Trebnje - Žužemberk - Mokronog - Litija - Radeče: Litija; IX. za Kočevje Ribnica-Vel. Lašče: Velike Lašče; X. konečno za okraj Crnomelj-Metlika: Gradac.

Slovensko gledališče bode pričelo s svojo letošnjo sezono dné 22. septembra. Za opero sta angaževana dva kapelnika, g. Tomáš, ki je bil večletni kapelnik narodnega gledališča v Brnu, in g. Mitrovič, absolvirani praški konservatorist, rojen v Dubrovniku.

Poročil se je včeraj v Trstu gospod Ljudevit Demeter Jereb, c. kr. asistent državnih železnic v Trstu, z gospodič. Olgo Čokelj; g. Anton Trtnik, c. kr. carinarski asistent na Dunaju, pa se je poročil z gđ. Adelo Čokelj. — Poročil se je g. Jožef Mesiček, nadučitelj v Sevnici, z gđ. Irmo Schleucher.

Dopust je naučno ministerstvo podaljšalo g. Al. Ganglu, učitelju na tukajšni umetno obrtni šoli, do 15. sept. 1902, da more dogotoviti model za Valvazorjev spomenik.

Brzovlak skočil s tira. Iz Maribora se poroča: Včeraj dne 21. t. m. ob 2. uri 20 minut popoldne skočil je nedaleč od mariborskega kolodvora takoj za dravskim mostom s tira brzovlak, ki zapusti mariborsko postajo ob 2. uri 14 min. in navadno privozi v Ljubljano ob pol 6. uri zvečer. Skočil je s tira železniški stroj, dalje službeni, poštni in prvi osebni voz. Stroj je zaprl obe progi. Mej potovalci je zavladalo veliko razburjenje posebno v prvem osebnem vozu. Pomoč je bila hitro pri rokah. Proga je na usodnem kraju razrušena, zato so včeraj in danes osebni vlaki šli po jednom delu ogerske proge, vsi tovarni vlaki mej Ljubljano in Gradcem pa

so bili ustavljeni. Včerajšnji brzovlak je imel pet četrt ure zamude. O vzrokih nesreče se čuje, da je paznik prepozno izvršil prestavo tira, tako, da je železniški stroj, ko je paznik to prestavo izvršil, že bil na koroški progi, ostali vozovi pa so prišli na tržaško progo. Danes so na poškodovani progi delali vso noč.

Umril je v Mengšu dijak petega razreda realke Pavel Jenčič v 18. letu svoje dobe.

Iz Št. Petra na Krasu se nam poroča: Povodom praznovanja rojstvenega dne Njega Veličanstva cesarja Franciška Jožefa I. je tudi Št. Peter pokazal po svoji moči udanost, pokorščino in ljubezen do presvitlega cesarja. Občinstvo in vojaštvo, katero je imelo do 20. t. m. tukaj svoje vaje, je na predvečer vsa poslopja krasno razsvetlilo in z zastavami okrasilo. Dne 18. t. m. ob 9. uri dopoldne je pod milim nebom opravil daritev sv. maše tukajšnji gospod kurat. Udeležili so se sv. maše poleg vojaštvine tudi vsi tukajšnji uradi korporativno. Udeležilo se je pa tudi te slavnosti v velikem številu občinstvo, katero je prosilo in molilo, naj bi nam Vsegamogočni Bog čuval in varoval cesarja in Avstrijo. Posebno ginljivo je bilo videti pri defiliranju vojaštvine stati poleg visokega gospoda vojaškega poveljnika dva čez 80 let stara doslužena vojaka, katerih prsi so krasili v vojskah pridobljeni in zasluženi križci in svetinje.

Dijaka ustrelil. Predvčerajšnjim smo poročali mej brzovlaskami, da je v bližini Središča na deželni meji nekdo ustrelil jurista Feliksa Stampfla. Sedaj se čuje, da je dijaka ustrelil lovski paznik g. dr. Spesiča, ker ga je dijakova obleka zmotila tako, da je menil, da se pregiba pred njim divjačina. Lovski paznik je v sodnijski preiskavi. Zločin je izključen.

Anžič zopet ušel. Znanega tatu bicikljev so v rešnici prijeli v Solnogradu. Pripeljali so Anžiča do Beljaka, kjer ga je danes sprejel v varstvo orožnik, da ga pripelje v Ljubljano. Orožniku se ni povedalo, kako nevarnega tatu so mu zaupali, zato Anžiča ni niti uklenil. Anžič se je navidezno udal v svojo usodo s trdnim namenom, da se še jedenkrat krepko ponorčuje iz policijskih organov. Skoro do Vižmarjev ni Anžič imel nobenih posebnih želja, ko se je pa bližal z gorenjskim vlakom ljubljanski okolici, katero dobro pozna, prosil je orožnika, naj ga pelje na stran. Orožnik ga je spremil do vrat stranišča v vagonu, kjer je stal na straži. V bližini Šiške se je Anžič nakrat povspel skozi okno stranišča in skočil iz vlaka. Padel je na hrbet, kar je dobro videl železniški čuvaj v bližini, vendar se je Anžič hitro pobral in letel proti Savljam. Menda je pri skoku dobil poškodbo, ker je pri begu bil videti nekoliko kruljev. Orožnik je menda imel tako stališče pred vratmi stranišča, da Anžičevega skoka ni mogel o pravem času opaziti. Policija je z biciklji in peš v ljubljanski okolici na delu, da dobi Anžiča. Po Ljubljani se govori, da so orožnika, ki je spremljal Anžiča, že razorožili.

Efektno tombolo s 1000 kartami po 40 v. je dovolilo finančno ministerstvo prostov. gasilnemu društvu v Kranju v korist društvenemu zakladu.

Obsojen napadalec. G. dr. Karlovška je napadel nedavno neki celjski zagrizenee z nemškimi imenom Polička z nožem. Nekateri nemški listi so stvar zasukali tako, kakor bi bil dr. Karlovšek napadel Polička. Sodnijska obravnava je dokazala, da je Polička res napadel dr. Karlovška z nožem, in je bil obsojen na 12 dni strogega zapora.

Dirka z bikom. Bik in biciklist sta včeraj popoldne dirkala na Crnučah. Na Crnučah pri Dobravcu je ušel bik iz hleva in je bežal po neki njivi. V tem trenutku se pripelje po cesti iz Ljubljane nek biciklist. Ko bik biciklista zagleda, strahovito zatuli in jo ubere za biciklistom, ta pa ves v strahu pred takim dirkačem na kolesu na vso moč beži. Razume se, da je bik prej opešal nego biciklist.

Zdravje v Ljubljani. Od 11. do 17. avgusta je bilo 21 novorojencev, 1 mrtvorojenec, 30 jih je umrlo, in sicer 1 za škariatico, 1 za vratico, 4 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled nezgode, 22 za različnimi boleznimi, med njimi je 10 tujecev, 18 iz zavodov. Za infekcijskimi bo-

lezni so oboleli, in sicer: 1 za ošpicami, 8 za škariatico, 1 za vratico.

Vinarsko in sadjarsko društvo s sedežem v Gorici opozarja vse vinotrčce, posebno pa sosedne brate kranjske na obilo obetajočo trgatav. Grozdje tako lepo dozoreva, da je obdovanje vredno, ko že sedaj najpoznejša vrst trt grozdje mehča. To je nenavadno zgodaj, tako da lahko že sedaj pričakujemo gotovo boljsega vina od lanskega. Obenem društvo opozarja vse krčmarje in zasebnike, da ima še v zalogi različna bela in črna vina prav dobra in po prav zmerni ceni. Društvo jamči za prava naravna briška vina, zato naj se vsakdo, ki potrebuje vina, oglasi pri naši zadrugi. Na zahtevo pošiljajo se tudi uzorci, kdor si misli res vina naročiti. Najbolje jamstvo je pa v tem, da ima naročnike iz cele naše širne Avstrije. Toliko se nam je zdelo potrebno objaviti onim, koji niso še obveščeni.

Brzovjavni in telefonski promet meseca julija. Na c. kr. brzovjavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca julija skupaj 257011 brzovjavk; od teh jih odpada na Trst sam 204641; na Kranjskem 42240. V interurbnem telefonskem prometu je bilo v istej dobi: v Trstu 1954, v Opatiji 344, v Pulju 150, v Ljubljani 202 pogovorov. V lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 320000, v Pulju 6882, v Gorici 7037, v Opatiji 2384 in v Ljubljani 23235krat.

Iz »srečne dežele«. Predvčerajšnjim so se pripeljali iz Amerike v Trst z Lloydovim parnikom »Moravia« 44-letna Krieger Katarina s štirimi nedoraslimi otročiči, Mandel Ivan, Velček Anton in Navratil Vinko. Vse te reveže so dali tamošnji naši konzuli prevesti v staro domovino. Kakor se vidi: ni niti v Ameriki vse zlato!

Razpisani učiteljski službi. Mesto nadučitelja je do 16. septembra razpisano na štirirazrednici v Senožečah. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Postojni. — Na štirirazrednici na Bledu je do 5. septembra popolniti učiteljsko mesto. Prošnje za to mesto je doposlati okr. šol. svetu v Radovljici.

Strašni prizori na morju Poročali smo, da je parnik »Island« trčil v bližini otoka Douglas ob neko ledeno goro. Sedaj se poroča o strašnih prizorih, ki so se vršili o tej priliki. Popotniki, 125 jih je bilo, so spali, ko je parbrod trčnil ob ledovje. Nastala je v trenutku strahovita panika. Vse je hitelo k rešilnim čolnom. Može so gazili na tla ženske in otroke. Nek mož je stal sredi jednega rešilnih čolnov in s sekiro v roki mahal okoli sebe, grozeč, da vsakega ubije, kdor bi se drznil še skočiti v prenapolnjeni rešilni čoln. Ko so rešilni čolni oddaljili se od ponesrečenega parbroda, so oni nesrečneži, ki so ostali na parbrodu, pričeli obupno kričati. Na ladiji je bilo tudi več iskalcev zlata, ki so drug drugemu trgali iz rok zaboje zlatega praha. Jeden mož je z vrečo zlata na hrbtu skočil v morje in utonil. V jednem rešilnem čolnu je stal tudi poveljnik ladije. Ko je videl, da je v njem preveč ljudij, skočil je junaški v morje in utonil. Mnogo potovalcev je utonilo v svojih celicah. Več potovalcev, kateri so bili rešeni, umrlo je vsled mraza in velikega napora. Kotel na ladiji je eksplodiral, ko se je ladija potopila, in mnogo ljudij, ki so se borili z valovi, je bilo ubitih. Utonilo je 65 oseb, mej njimi je tudi guverner z Alaske Ross s svojo družino.

Nameravani umor francoskega iustičnega ministra. V soboto so zasodili na hodniku francoskega iustičnega ministerstva 59letno ženo iz Cherburga, ki je v rokah držala revolver. Ko so jo prijeli, izjavila je, da je hotela umoriti iustičnega ministra. Oddali so jo v bolnico na opazovalni oddelek, da se prepričajo, ali ni žena blazna.

Blazen strojevodja. Iz Curiha se poroča o strašni vožnji železniškega vlaka na progi Hinweil-Effretikon. Mej vožnjo je strojevodja vlaka zblaznel. Odprl je vse zavore, da je vlak drdral po progi kot blisk in strahovito žvižganje železniškega stroja je spremljalo to strahovito vožnjo, vendar je vožnja bila brez nesreče, ker se je pomagaju strojevodje posrečilo, premagati blaznega strojevodjo in ga zvezati.

Dr. Kuyper v Gaštajnu. Novo imenovani predsednik nizozemskega ministerstva, pastor dr. Kuyper, se mudi v gaštajnskih toplicah; 29. oktobra bo star 64 let. O njem se pripoveduje, da je bil vedno politično delaven, bil proti državnemu nadzorstvu cerkve, politično se nagiba h katoliškom, dasi je sam kalvinec. Privrženec je splošne volilne pravice in prostovoljne vo-

jaške službe, prijatelj Burov in sili vlado, da jim pomaga. Sedaj pravi kot min. predsednik, da to ne gre.

Lepa bolnišnica. Grozen slučaj potrjuje razni nemški časopisi. V Berlinu v otroški bolnišnici se nahaja mnogo otrok z nagnjanimi boleznimi. To se godi že celo leto. V zadnjem času je bilo okuženih zopet več otrok in vodstvo bolnice k temu molči. Bolnico oskrbujejo protestantovski pastori, dijakonise in postrežnice. Berolinski časopisi kličejo po strogi preiskavi in svaršč stariše, otroke v to čisto bolnišnico pošiljati.

Zanimivo prikazen so opazovali dne 16. t. m. v Szentesu. Nekaj minut pred 9. uro zvečer je nakrat črn oblak zakril večerno zvezdno nebo. Potem se je pa vsula ploha, toda na zemljo ni padala voda, marveč zelenkastovile — mušice so v malo minutah pokrile tla in nebo se je zopet zjasnilo. Te vrste žuželke dosedaj še niso opazili v tem kraju.

»Los vom — Protestantismus«. Odlični protestantski duhoven in pisatelj v Novem Jorku dr. de Loetra je prestopil h katolicizmu in z njim 100 protestantskih rodbin. O tem Wolfjanci molče.

Na Angleškem štedijo. Kralj Edward VII. je zmanjšal pred kratkim število pridvornih kapelanov od 49 na 12, enako je dal zapreti nekaj dvornih kapel. Mej njimi je tudi ona v gradu Kesington, kjer se je pokojna kraljica Viktorija rodila ter svojo mladost preživela.

Umetno vezenje. Pri nas v Ljubljani vršila se je razstava umetnega vezenja in na tej je obudila živahno obdovanje večja zbirka vezilnih vzornih izdelkov v najbolj različnih tehnikah vezanja, od najbolj preprostega vezanja na belo in saraso, do najtežavnjega in najbolj kompliciranega klekljanja čipek in vsake vrste slikanja s šivanko. Zanimivo pa je bilo vedeti, da so vsi ti lepi izdelki izgotovljeni na »originalnem Singer Central Bobbin-šivalnem stroju«, kakor je taisti v rabi v rodbinah pri domačem šivanju. Ta razstava je napolnila mene, da sem dala svojo hčer, ki prej ni znala na roko veziti, v pouk, da se za poskušnjo izuči nekoliko na stroju v tem za vsako hišo koristnem izdelovanju vezenja. To sem tem ložje izpolnila, ker se pri razstavi brezplačno poučuje v šivanju in vezenju. Že po prvem pouku vezla je moja hčer obrobna dela na votlo ter jih je izvršila tako izvrstno, da se res ne morejo z roko bolje izvršiti. Iz tega jako na kratek čas odmerjenega učnega tečaja prinesla pa mi je na dom še sledeča napravljena dela: »Phantasie-Durchbruch«, bizantinsko vrvično vezenje, cvetlično in arabsko vezenje, monograme in tullove-aplikacije in kakor nalogo pridnosti pointlacedelo, katero je bilo izvrševano — radi svojega izvanredno hitrega izdelanja, če tudi še tako težavno — z Bobbinovim strojem od vseh učenk s posebnim veseljem. Prinesla mi je dalje k mojemu imendanju velik pointlace ovratnik, katerega je izdelala na tihem v svoji sobici na »Central Bobbinovem stroju«, katerega sem ji kupila v začetku učnega tečaja, in veseli se še, da za svojo opremo, katero njej malo po malem nameravam preskrbeti, uporabi vse tako hitro pridobljene znanosti v šivanju in vezenju. Posebno važno pa je pri tem, da pri hitrosti, s katero se morejo vse te vezilne tehnike izvršiti, se dela iskajočim dekletom ponuja ravno v sedanjem času za zelo rabljene pointlace izdelke veliko priložnosti za zaslužek, ker tudi delo na stroju je najmanj sedemkrat lepše, kakor ročno delo. — Nežika Kralj.

Darovi.

[Družbi sv. Cirila in Metoda] so od 1. do 20. avgusta poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravništvo »Slov. Nar.« 254/06 K, notar Mih. Jezovšek na Vrskem ob izletu Zagorskega Sokola na Vrsko nabranih 13 K, župnik Iv. Sakser v Hotedrečici 5 K, dr. R. Pipuš v Mariboru pri Skrbniškovem večeru bralnega in pevskega društva »Maribor« nabranih 11/38 K, na novi maši g. Ign. Zaplotnika v Letenicah gospice: obe Golobovi in Rožmanova pri svatih nabrale 60/08 K, tovarnar Iv. Jebračin ob blagoslovljenju nove tovarne 400 K, akademiki pri veselici v Dobu nabranih 53/53 K (po »Sl. N.«), župnik P. Bohinjec v Horjulu 10 K, župnik V. Aljančič na Dobravi pri Kropi, ker se radi boleznini ni mogel udeležiti vel. skupščine v Mariboru, 10 K, cand. iur. Avg. Kolšek v Konjicah pri koncertu konjški pev. društva nabranih 60 K, abitur. Janko Pretnar dohodek dij. veselice na Jesenicah 120 K, Litijsko-Smartinsko pev. društvo dohodek koncerta v Trebnjem 60 K (po »Sl. N.«); podružnice: v Žužemberku ob odhodnici svēt. J. Stručja nabranih 13/50 K, za sodni okraj Brdo 105 K, v Ljutomeru 16 K, moška v Trnovem pri Il. Bistrici 41 K, na Greti pri Trstu 300 K, ženska v Logatcu IV. pokroviteljstvo 200 K (zastopnica gđ. M. Tollazzi), v Selcih (Gorenjsko) 32/30 K, moška v Škofji Loki 93/60 K, novoustavljena ženska za Št. Lorenca nad Mariborom in okolico pokroviteljstvo 200 K, ženska v Ribnici pokroviteljstvo

200 K (zastopnica gea. Alb. Višnikar), moška v Kranju 102 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Narodno gospodarstvo.

Žganjarina.

Razglas c. kr. dež. vlade za Kranjsko z dne 16. avgusta 1901, št. 3470/pr., s katerim se valed sklepa kranjskega deželne zborna z dne 13. julija 1901 izdajajo izvršitveni predpisi o pobiranju remanenc od žganjnih opojnih tekočin in se razveljavljata ukaza c. kr. deželne vlade z dne 9. decembra 1887, št. 3346/pr. dež. zak. št. 30, in z dne 31. decembra 1888, št. 3292/pr. dežel. zak. št. 2 iz 1889. l.

§ 1. Za one zaloge žganjnih opojnih tekočin, ki so podvržene v členu II. zakona z dne 8. julija 1901, drž. zak. št. 86. predpisane dodatnemu davku in za katere je bila doslej obstoječa deželna naklada na žgane opojne tekočine dokazno po tarifi plačana, se povrne deželna naklada v znesku 30 h za vsak liter od likerjev in vseh posajenih opojnih tekočin in po 60 h za vsako hektolitersko stopinjo od vseh ostalih žganjnih opojnih tekočin po nastopnih določilih.

§ 2. Na odprti deželi, zunaj mesta Ljubljane, se deželna naklada povrne samo za one množine žganjnih opojnih tekočin, ki jih je stranka ob reviziji, ki se uradoma izvrši v času od 29. do 31. avgusta 1901, pokazala in ki so krite s plačilnimi ali delnimi boletami, ki so bile izdane po § 8. in 11. razglasa c. kr. deželne vlade z dne 9. decembra 1887, št. 3346/pr. deželne zakona št. 30.

Po 31. avgustu 1901 se povračila deželne naklade ne morejo več zahtevati.

Pokazane tekočine se morajo glede hektoliterske stopinje čistega alkohola in kakovosti ujemati z dotično pokazano boletu.

§ 3. Ob reviziji, omenjeni v § 2., se za vsako stranko, ki je zavezana zglasiti dodatni davek, napravi revizijska pola, v katero se vpišejo najprej poizvedene, z dokazno plačano deželno naklado obremenjene tekočine in dalje druge zaloge žganjnih opojnih tekočin po prostorni vsebini posode, z navadnim ulomkom višine posode in tekočine, da se zračni množina, in s hektolitersko stopinjo čistega alkohola tekočine.

V dokaz, da je deželna naklada plačana, je v § 2. navedene listine priložiti revizijski poli.

V revizijski poli je ugotovljeni (likvidirani) povračilni znesek razločno poočiti ter nanjo pristaviti datum in podpis boletnega urada.

Revizijske pole z dokazi vred morajo dotični boletni uradi poslati najkasneje do 4. septembra 1901 onim finančnostražnim oddelkom, v katerih okolišju se nahaja shranišče žganjnih opojnih tekočin.

§ 4. V zaprtem mestu Ljubljani se povrne dež. naklada samo za one množine žganjnih opojnih tekočin, ki se zglase od 29. do najkasneje 31. avgusta 1901 pri boletnem uradu Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14, I. nadstropje, v navadnih dopoldanskih urah od 8. do 12. ure ter se ob enem pokažejo dotične uvozne bolete mestnega užitninskega zakupa.

Zglašene tekočine se morajo glede hektoliterske stopinje čistega alkohola in kakovosti ujemati z dotičnimi pokazanimi boletami.

Uvozne bolete prepusti boletni urad v Ljubljani po dognanem izvidu stranki ter zapiše nanje poprej nastopni pristavek:

„Ugotovljeno z . . . litri . . . % . . . žganja v povračilnem znesku . . . K . . . h. Boletni urad Ljubljana, dne . . . avgusta 1901.“

(Pečat.) Podpis boletnikov“. Samo z uvoznimi boletami, ki imajo ta ugotovilni pristavek, se more zahtevati povračilo dež. naklade.

§ 5. Tako na deželi, kakor v zaprtem mestu Ljubljana se v zmlisu členu II., zakona z dne 8. julija 1901, drž. zak. št. 86, povrne dež. naklada obrtnikom z 10 litri, drugim gospodarskim predstojnikom s 5 litri od dodatnega davka prosto puščenega alkohola.

§ 6. Na podstavi dogovora, sklenjenega s fin. upravo, se ugotovljeni povračilni zneski pripuščajo v kompenzacijo z drž. dodatnim davkom.

Kadar povračilni znesek ne doseže višine dodatnega davka, tedaj mora stranka, ki je zavezana plačati dodatni davek, razliko plačati v gotovem denarju pristojnemu prejemnemu uradu.

Povračilne terjatve pri dež. nakladi, ki bi morebiti presegle dodatni davek, bo kranjski dež. zaklad po presoji dotičnih listin posameznim upravičencem nakazal v izplačilo v znesku, ki se v vsakem primeru posebej za pravega spozna.

Za c. kr. dež. predsednika:

Schaffgotsch s. r.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. avg. Cesar je potrdil sklep deželne zborna češkega, s katerim se uvedo v čeških občinah direktne volitve.

Praga, 22. avgusta. Pogreb dr. Kaizla je bil včeraj zelo impozanten. Udeležila sta se ga ministra Böhm-Bawerk in Rezek, dalje namestnik, mnogi drž. in deželni poslanci, zastopniki oblasti ter moravsko-češkega in rusinskega kluba. Ministerski svet in fin. ministerstvo sta položila na grob posebne vence. V slovo je dr. Kaizlu govoril dr. Skarda, ki ga je slavil kot patriota, učenjaka in politika in čegar smrt pomeni neizmerno izgubo za ves češki narod.

Olomuc, 22. avgusta. Moravski spravni osek bo sklican še le oktobra meseca.

Budimpešta, 22. avg. Državni poslanec Ludovik Meszlinyi, član neodvisne stranke, je včeraj umrl.

Carigrad, 22. avg. Ker je sultanova vlada prelomila dano besedo glede ugodne rešitve prepornih vprašanj, je francoski poslanik Constans naznanil prvemu sultanovemu tajniku, da je z včerajšnjim dnem pretrgal vsako diplomatsko zvezo s turško vlado in o tem že obvestil svojo vlado v Parizu.

Berolin, 22. avg. V dvornih krogih se čuje, da laška kraljeva dvojica jeseni obišče Berolin.

Berolin, 22. avg. Podčastnik Martens, ki je ustrelil vsled svoje skrajno pretirane strogosti znanega ritmojstra Krosigka, je obsojen na smrt. Ker je bilo javno mnenje splošno za osvobodjenje obtoženca, vzbujata ta obsodba veliko senzacijo.

Rim, 22. avgusta. „Agenzia Stefani“ poroča iz Sigmaringen, da je včeraj zjutraj umrl minoritski general o. Ludovik Lauer.

Gdansko, 22. avgusta. Policija je aretovala nekega anarhista v trenutku, ko se je hotel odpeljati v Petrograd. Pri njem so našli več važnih dokumentov. Aretovanec noče povedati svojega imena.

Saragossa, 22. avgusta. Vsled viharja se je v vasi Vilanueva porušilo 40 hiš. Ubityh je šest oseb. Škoda cenijo na več milijonov.

Pekin, 22. avg. V provinciji Sianfu vlada strahovita lakota. Človeško meso se prodaja za 3 cents funt.

Berolin, 22. avgusta. Uradni „Localanzeiger“ poroča, da je zastopnik oranjske države na Nizozemskem, dr. Müller, prejel ravnokar iz Južne Afrike obvestilo, da je 12.000 Kaplandeev

prijelo za orožje in da je vsled tega položaj Angležev zelo resen. **Capstadt, 22. avgusta.** Sovražnik se je pred nekaj tedni obrnil proti okraju Barkley East. Prodiranje so mu nekaj časa zavirale lokalne čete in kapska policija. Barkley je dobro zaseden, vendar pa je popolno pretrgana poštna in brzojavna zveza.

Umrli so:

19. avgusta. Genovefa Zorko, usmiljenka, 32 let, Radeckega cesta 11, jetika.
21. avgusta. Terezija Kovačič, delavca žena, 29 let, Martinova cesta 29, jetika. - Alojzij Pečan, delavca sin, 7 mesecev, Streliške ulice št. 15, furunculosis.

Zitne cene

dné 21. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-10 do 8-11
„ „ pomlad 1902	8-54 „ 8-56
Rž za jesen	7-04 „ 7-06
„ „ pomlad 1902	7-34 „ 7-36
Koruza za avgust	5-50 „ 5-52
„ „ september-oktober	5-54 „ 5-56
„ „ maj-junij 1902	5-45 „ 5-47
Oves za jesen	6-64 „ 6-66
„ „ pomlad 1902	7-01 „ 7-03

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7-96 do 7-97
„ „ pomlad 1902	8-38 „ 8-40
Rž za oktober	6-69 „ 6-70
Oves za oktober	6-31 „ 6-32
Koruza za avgust	5-22 „ 5-23
„ „ september	5-25 „ 5-26
„ „ maj 1902	5-18 „ 5-20

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-85 do 8-35
„ južne zel.	8-15 „ 8-35
Rž	7-10 „ 7-30
Jecmen	7-00 „ 9-00
„ ob Tisi	6-75 „ 8-00
Koruza ogerska	5-60 „ 5-70
Činkvant	6-75 „ 7-10
Oves srednji	7-00 „ 7-10
Fižol	7-75 „ 10-00

Št. 27.526.

Razglas.

767 2-2

Cerkveno predstojništvo sv. Jakoba v Ljubljani, oziroma upraviteljstvo cerkvenega in nadarbinskega premoženja prosilo je na podlagi § 14 zakona z dné 20. julija 1863, dež. zak. št. 12, pri mestnem magistratu, da naj bi se razpisala konkurenčna obravnava v ta namen, da se določijo prispevki k troškom za projektovano zgradbo novega župnišča v župniji sv. Jakoba.

Vsled te prošnje razpisuje mestni magistrat v smislu §§ 14, 15 in 16 poprej navedenega zakona konkurenčno obravnavo

na dan 29. avgusta t. l. ob 8. uri zjutraj

v mali dvorani Mestnega doma.

K tej obravnavi, pri kateri se bode posvetovalo o potrebi stavbe, o stavbnem načrtu in o proračunu troškov, kakor tudi o tem, koliko in kako bodo konkurenti plačevali ali pripomogli k troškom in če mogoče to ustanovilo po dogovoru, se vabijo župljani sv. Jakoba, ki so po zakonu dolžni prispevati k troškom za zgradbo župnišča in cerkveni patron s pristavkom, da se bode smatralo gledé onih, ki se obravnave ne udeležé, da dovoljujejo stavbo.

Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane.

dné 7. avgusta 1901.

Za jesensko dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, štorje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, čistilnice za žito, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje. Nagrobne križe, vlitte kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morskno travo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

232 30-24

trgovina z železnino in špecerijskim blagom, Ljubljana,

Marije Terezije cesta šte. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

Dunajska borza.

Dne 22. avgusta.	
Skupni državni dolg v notab	99-—
Skupni državni dolg v srebru	95-85
Avstrijska zlata renta 4%	118-80
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-75
Ogerska zlata renta 4%	118-55
Ogerska krona renta 4%, 200	93-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1671-—
Kreditne delnice, 160 gl.	631-50
London vista	239-35
Wemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-15

20 mark	23-44
20 frankov (napoleonov)	19-08
Italijanski bankovci	91-10
C. kr. cekini	11-32
Dne 21. avgusta.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	188-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4%, 100 gl.	144-85
Dunavske vravnave srečke 5%	257-50

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Prijoritete obveznice državne železnice	430-—
„ „ južne železnice 3%	344-25
„ „ južne železnice 5%	121-—
„ „ dolenskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	391-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	510-—
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gl.	48-—
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-25
Rudolfove srečke, 10 gl.	58-—

Ss'move srečke, 40 gl.	219-—
St. Genois srečke, 40 gl.	238-—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	393-—
Ljubljanske srečke	60-—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	269-—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5800-—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	868-—
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	89-75
Splošna avstrijska stavbinska družba	144-—
Montanska družba avstr. plan.	416-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	432-—
Papirnih rubljev 100	253-25

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za srupe pri treshanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako treshanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vrti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnic.